

Štev. 10

Leto 11

Izhaja enkrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Uredništvo in upravništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Strokovnim organizacijam in zaupnikom

Nimam mandata, da pišem apel direktno na strokovne organizacije in njih zaupnike. Mislim pa, da iskrene besede našemu delavstvu ne morejo škodovati tudi, če bi bile trpke ter da je vsak sodrug in sodelavec ne-le opravičen, ampak celo dolžan, da da pobudo za strunne svobodne delavske strokovne organizacije. To je zlasti potrebno po zadnjih mezdah in tarifnih gibanjih.

Mezdna gibanja niso bila zlovoljna, ne akcija kakšne skrite politične tvorbe, marveč posledica neprestanega padanja mezd. Mezde so že tako padle, da je naravnost čudež, kako ljudje še morejo izhajati. Z mezdami in tarifnimi gibanji so se razmere nekoliko izboljšale ponekod, nikakor pa ne moremo trditi, da že odgovorjajo vsaj predvojnemu razmeram. Krizo imamo namreč in jako mnogo je odvisen tudi socialni položaj delavstva od tega, ali pridemo kmalu in ali sploh kdaj v normalne razmere v gospodarstvu.

Delavske svobodne strokovne organizacije se bore za socialno izboljšanje delavskega položaja v mejah zakonitih možnosti. Seveda imajo podjetniški krogi nekaj več pravic. Na drugi strani ima pa delavstvo, ki se v bedi bori za svoje pravice, moralno pomoč vesti in javnosti. To sta dve močni opori delavstva zlasti takrat, če je delavstvo složno, enotno, organizirano ter ravna po navodilih organizacije trezno in pametno. Strategija strokovnih organizacij je prav tako važen pojem v delavskih bojih, kakor v krvavih vojnah imperialističnih ali fašističnih držav. Zato je tudi v delavskih bojih potrebna strategija organizacije, strategija vodilnih zaupnikov, ki so z gibanjem prevzeli kot zastopniki organizacije odgovornost za uspeh in ki na svojih sejah in konferencah določajo način bojevanja. Tem zaupnikom morajo zavedni delavci v vsakem mezdnem boju absolutno slediti. Seveda imajo tudi pravico predlagati izpremembo taktike, vršiti pa morajo in smejo le toliko, ki so jo odobrili odgovorni zaupniki.

Glavni val mezdah gibanj za letos je zaključen. S tem pa ni zaključeno delo strokovnih organizacij. Zdi se mi, da prihaja sedaj ena glavnih nalog. Zelo pogostoma se zgodi, da postane članstvo organizacije po večjem boju mlačno. To se sedaj ne sme zgoditi! Organizacije morajo ostati močne, okrepiti se morajo in ne-le po številu članov, marveč zlasti tudi po svoji notranji ideološki vrednosti, da ne izgube na svoji moralni moči, marveč še pridobe. To je glavna naloga sedaj.

V vsakem večjem mezdnem boju (in tudi v političnem boju) pride do taktičnih diferenc. Marsikdo zagovarja krivo taktiko, ker ne zna presojati nasprotniških sil, drugi zopet, ker ne loči političnega gibanja od strokovnega; dobe

se celo taki elementi, ki delavsko gibanje izigravajo iz sadizma, podkupljeni od nasprotnikov ali pa iz nerazsodnosti. Delavske strokovne organizacije pa se morajo vseh takih vplivov čuvati ter poskrbeti za to, da imajo v svojih vrstah tako izobraženo in samozavestno članstvo, da vse pojave, ki bi cepili enotnost, s studom in gnjevom zavrača. Delavci imajo svoje zagovornike le v organizaciji in v svojih zaupnikih. Utrditev tega spoznanja je bila vedno naloga strokovnih organizacij in je v tej kritični dobi današnje družbe prav posebno važna.

Organizacija pomeni združenje; delavska strokovna organizacija je torej združevanje ali združenje delavcev, ki si žele izboljšati svoj socialni položaj. Toda združenje samo v organizaciji še ni prava organizacija. Prava organizacija mora biti veriga vsa iz železa, to je jednako trdna in enotna po načelih, volji in taktiki; biti mora, kakor pravimo običajno solidarna in zavedna ter disciplinirana. Taki organizaciji se ni treba nikogar bati, če se giblje v mejah moralne sile in strategije v smislu zakonodaje.

To pripravo in to delo v strokovnih organizacijah smatram v sedanji dobi za najbolj potrebno in nujno. Delavski zaupniki predvsem naj store tu svojo dolžnost. Dobrohotno je treba razčistiti vsa vprašanja, iskreno razpravljati o teh vprašanjih med zaupniki, med delavstvom ter pritegniti vse one, ki so morda v nevednosti ali zmoti drugega mnenja, k sodelovanju. Morda celo niso drugega mnenja, ampak prilike nimajo, da bi se razjasnili s svojimi sotrpini. In če bomo storili to, pa sem obenem uverjen, da med poštnim delavstvom dejansko ne bo nikogar, ki bi kaj drugega hotel v strokovni organizaciji, kakor izboljšanje svojega socialnega položaja. Te sile se mora zato združiti, združiti se jih pa more le z organizatoričnim delom, ki donaja dvojno korist organizaciji: prvič zavedne in drugič aktivne člane, kar vsaka zdrava organizacija predvsem potrebuje, če hoče rasti sporedno z razvojem. In če bodo organizacije tako zgrajene, bodo same izločile slabe vplive. Tu velja naravno pravilo, da zdrav organizem sam brez bolečin izloča iz svojega telesa strupene snovi.

Zdrav pa je organizem organizacije le takrat, če je tak, kakor sem ga zgoraj opisal.

Le ta način dela je v smislu načel svobodnih strokovnih organizacij, ker strokovne organizacije niso »zabavni ali družabni« klubi, marveč nujnost splošnih socialnih razmer, ki imajo edini namen: izboljšati socialne razmere s kulturnim in socialnim delom, to je z izobrazbo in dvigom delavskega življenjskega standarda. (»Del. Politika«.)

Vdovi Gorišek pripoznana renta

O težkem položaju vdove Gorišek, katere mož se je ponesrečil dne 25. maja 1935 v službi, pa mu železniška uprava ni pripoznala ne rente in tudi ne pokojnine kot nastavljenca, smo v našem listu že poročali. Železniška uprava se je postavila na stališče, da je bil pokojni Gorišek sokriv svoje smrtne nezgode v službi, ker je vršil premik brez prisotnosti vlakovodje, odnosno celo proti njegovemu izrecnemu nalogu. Kasnejša preiskava je dognala, da se je vlakovodja nahajal v času premika v gostilni, vendar železniška uprava

ni sama od sebe ukrenila potrebno, da bi prišla vdova, ki ima skrbeti za šest nedoraslih otrok, do primernih prejemkov, s katerimi bi mogla preživljati družino. (Poskrbljeno je, da se bo višja oblast zanimala, kaj se je ukrenilo na podlagi naknadnih protokolov, odnosno zakaj so ti protokoli nekje obležali.)

Celo leto 1935 vdova ni dobila nikakih prejemkov, šele začetkom leta 1936 ji je železniška uprava pripoznala mesečno približno Din 200.— (dvesto) pokojnine (!), a ni poslala recepta, kako se da s tem preživljati

sedem lačnih ljudi! Vdova Gorišek je vložila pritožbo na Centralno upravo humanitarnih fondov, ki je enako odklonila njeno zahtevo po renti. Šele Izbrano sodišče v Beogradu je vdovi ugodilo ter je odklonilo predlog zastopnika države, ki je zahteval, da se zahteva vdove Gorišek odkloni. **Izbrano sodišče je priznalo vdovi letno rento za njo in otroke v skupnem znesku 22.680 dinarjev,** ter objavljamo tozadevno razsodbo:

»Izbrano sodišče je po končani preiskavi ugotovilo, da je pritožba pravočasno vložena ter da je pristojno za razsojanje in da je zadeva zadostno preiskana. Sodišče je ugotovilo sledeči dejanski stan:

Gorišek Jožef, zvaničnik II/3 je bil dne 25. maja 1935 v državni službi poškodovan ter je vsled poškodb takoj umrl. S predloženimi krstnimi listi in poročnim listom je ugotovljeno, da je zapustil ženo in 6 otrok. Iz rešenja železniškega ministrstva od 16. januarja 1935 je razvidno, da je bil pokojnik postavljen za zvaničnika II/3 z mesečno plačo Din 310.— ter položajno doklado Din 75.—

Izbrano sodišče je po ugotovitvi navedenih dejstev in po oceni osporenega rešenja in ostalih dokazov mnenja, da ima tožnica pravico po § 70 naredbe na rento za se in za mladoletne otroke v breme državnega budžeta, ker je pok. Jožef umrl radi poškodb, ki jih je dobil v državni službi. To pravico ima tožnica z otroci — po mnenju sodišča — neoziraje se ali je bil pok. Jožef nastavljen ali ne, ker § 70 naredbe ne predvideva omejitve, da bi imela

pravico na rento rodbina samo tedaj, ako ponesrečenec ni bil nastavljen, da pa te pravice nima nastavljenec; vsled tega smatra Izbrano sodišče, da se odmeri tožnici z otroci rento po preje navedenem predpisu upošteva-joč višino prejemkov, ki jih je dobil pokojnik v momentu smrti. Da je to stališče pravilno, sledi tudi iz § 66 naredbe, kjer je tak-sativno našeto, kdaj ne more dobiti ponesrečenec, odnosno njegovi pravni nasledniki rente. V tem paragrafu ni nikjer naveden primer, da ne bi mogel dobiti rente oni uslužbenec, ki je bil nastavljen ter torej tudi z ozirom na ta predpis sledi, da se ima § 70 naredbe tolmačiti tako, da ima tožnica z otroci vred pravico na rento po predpisih naredbe.

Na podlagi navedenega in §§ 67—89 naredbe g. ministra sodbračaja od 30. maja 1922 in zakona o taksah izda Izbrano sodišče sledečo

r a z s o d b o:

Da se tožiteljici Gorišek Frančiški, vdovi iz Novega mesta z otroci, v breme državnega prometnega budžeta prizna pravica na rento v letnem znesku Din 22.680.— in sicer:

vdovi Frančiški 40% odnosno Din 9.072.— letno,

otrokom 60% odnosno Din 13.608.— letno,

kar se ima izplačati počenši s 1. junijem 1935 pa vse do tedaj, dokler bodo imeli pravico na rento glasom predpisov naredbe.

Vdova Gorišek bo tako po poldrugem letu bede in trpljenja le prišla do rente, ki ji bo omogočila preživljanje in vzgojo številne dece.

Delegatske volitve ljubljanskega „Podpornega društva“ odgodene

O delegatskih volitvah in načrtu zvezarskega general štaba, kako bo praznoval svojo četrto zmago v boju z nasprotnikom, (ki je postavljen izven zakona in se sploh ne sme brniti), pišemo na drugem mestu. Tu objavljamo le odlok Uprave policije v Ljubljani z dne 10. oktobra 1936, s katerim so bile volitve, ki naj bi slavnostno ovenčale zmagoslavno zvezarsko armado, odgodene:

»Društvu »Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, v roke t. č. predsednika Safošnik Ivana

v Ljubljani.

Povodom pritožbe Gril Viktorja iz Ljubljane-Moste, Preradovičeva ul. 18 in drugih članov zgoraj omenjenega društva, ta uprava policije na osnovi § 10 Zakona o društvih, shodih in posvetih ex 1936 leta razveljavlja sklepe društvenega odbora o razpisu volitev za dne 11. oktobra 1936 od 8.—10. ure kot protipravilne in sicer iz sledečih razlogov:

Društveni odbor je razdelil volilna okrožja in določil volilna mesta na ta način, da je z ozirom na število članstva poedinih volilnih okrožij in z ozirom na določeni čas za volitve od 8.—10. ure časovno absolutno nemogoče, da bi v določenem času glasovali vsi člani, kateri bi se eventualno želeli osebno udeležiti volitev.

Tako je n. pr. za I. volišče Ljubljana, katero obsega poleg Ljubljane še vso progo do Kranjske gore-Bistrice, Bohinjsko jezero-Tržiča, Ka-

mnika in Vrhnike, ter območje direkcije Zagreb in Sarajevo in katero območje šteje 4028 članov, določeno le eno volilno mesto in en zaupnik.

Isti volilni velja z ozirom na število članstva tudi za X. volišče Maribor, ki šteje 4103 članov, za katere je določeno samo eno volilno mesto in en zaupnik.

Nadalje je v razpisu volitev naznačeno pod »Navodila«, da zaupnik po prejemu glasovnic, katere je prejel šele 27. septembra t. l. iste razdeli članom do 4. oktobra 1936, kar je časovno nemogoče z ozirom na število članstva in teritorialno razdelitev volilnih okrožij. Tudi niso v razpisu volitev naznačeni stanovanje in drugi podatki zaupnikov, vsled česar se članstvo ne more na iste obrniti glede glasovnic.

Na ta način obstoji ne glede na vprašanje ali so same volitve bile pravilno razglašene, opasnost, da bo članom društva onemogočeno izvrševanje njihove primarne pravice, t. j. da volijo delegate (glej čl. 8 društvenih pravil).

Z ozirom na omenjeno in z ozirom na dejstvo, da je društveno vodstvo predložilo prijavo, da se vrše volitve 11. oktobra 1936 od 8.—10. ure, šele dne 9. oktobra 1936, kateri dan se pa ne šteje v rok in na ta način ni zadostilo določilu § 23 Zakona o društvih, shodih in posvetih — se volitve dne 11. oktobra 1936 ne morejo vršiti.

Obehem se vabi društveno vodstvo, da razpiše nove volitve v primernem roku in da na novo razdeli

Nove vozne ugodnosti

Dolgo časa napovedani pravilnik o vozni ugodnosti je izšel. Že uvodoma moramo ugotoviti, da ima vse odlike prejšnjih pravilnikov: Nejasnost in dvoumnost posameznih odredb, kar bo imelo za posledico razna tolmačenja in dodatke. Čudimo se, ko je bilo pri nas uveljaljenih tekom zadnjih 10 let že toliko pravilnikov o vozni ugodnosti, da ni mogoče dobiti uradnika, ki bi znal odpraviti napake in nejasnosti ter bi sestavil pravilnik, ki ne bi rabil dodatkov in tolmačenj. Pa preidimo na pravilnik:

Veljavnost pravilnika.

Uvodoma je ugotovljeno, da veljajo vozne ugodnosti za vse osebe, katerega službeno razmerje je urejeno z zakonom iz leta 1931, dalje za vse upokojene po sedaj veljavnem ali prejšnjem zakonu. Poleg tega velja tudi za osebe, katerega službeno razmerje je urejeno z delavskim pravilnikom iz leta 1933, izvzemši vajence, pavšalne, akordne in pogodbene delavce, ki so sprejeti za izvršitev gotovega v naprej odrejenega dela. Končno veljajo vozne ugodnosti tudi za upokojene delavce po sedaj veljavnem ali prejšnjih pravilnikih in za rentnike. Pri posameznih vozni ugodnostih pa so predvidene gotovo omejitve (predpisana službena doba itd.), katere bomo posebej navedli pri dotičnih vozni ugodnostih.

Kdo je uslužbenec-upokojenec?

Pod »uslužbenec« se razume vse osebe, ki je navedeno v prednjem odstavku »Veljavnost pravilnika«.

Pod »upokojenim uslužbenec« se razumejo tudi osebe, ki dobivajo pro-

nost, ako ima žena protokolirano obrt. V tem slučaju pripadajo ženi in otrokom samo proste karte.

Ako so otroci telesno ali duševno trajno nesposobni za delo imajo pravico na vozne ugodnosti, dokler nesposobnost traja. Nesposobnost se dokazuje s spričevalom pristojnega železniškega zdravnika, ki ga potrdi šef zdravnik.

Vozne ugodnosti imajo žene in otroci samo tedaj, če žive v družinski skupnosti, izvzemši utemeljene razloge, ko morajo živeti ločeno.

Proste karte za posamezna potovanja

se izdajajo vsem, ki imajo pravico na vozne ugodnosti, v sledečih primerih:

1. Pri nastavitvi, od kraja stanovanja do službenega mesta, odnosno do novega kraja stanovanja.

2. Pri premestitvi od starega do novega službenega mesta.

3. Pri upokojitvi ali odpustu iz službe (izvzemši kazenski odpust) do kraja, kjer se namerava uslužbenec nastaniti.

4. Za potovanja v železniške tečaje in za polaganje strokovnih izpitov. V primerih pod 1., 2. in 3. ima uslužbenec pravico na prosto karto tudi za rodbinske člane, ki žive z njim ter jih on vzdržuje.

V primeru pod 2. in 3. pa ima pravico na karto tudi za enega posla, za katerega mora predložiti delavsko knjižico.

Uputnice za prosto vožnjo delavcev

Progovne sekcije, kurilnice in delavnice ter druge službene edinice, ki imajo tozadevno pooblastilo, lahko izdajo delavcem uputnice, veljavne največ za

Zavedne železničarske družine kupujejo domače milo. To milo pere bolje v trdi vodi, kakor druga v mehki vodi

Pelikan terpentinovo milo posebno izborna za pranje v trdi vodi

vizijo. rento ali miloščino, upokojeni uslužbeneci južne železnice, ki se v smislu konvencije smatrajo kot staroupo-

kojeneci, ako:

a) izplačuje pokojnino, provizijo, rento ali miloščino Jugoslavija in stanujejo v Jugoslaviji,

b) ako stanujejo v Jugoslaviji, penzijo, provizijo, rento ali miloščino pa jim izplačuje kaka druga država in so se odrekli vozni ugodnostim dotične države.

Kdo je rodbinski član?

Rodbinski člani so:

Zakonska žena, otroci, pastorki in pozakonjeni otroci.

Otrokom moškega spola pripadajo vozne ugodnosti do 18. leta, če pa se šolajo, pa jim pripada vozna ugodnost v času šolanja, a največ do dovršenega 26. leta. Otroci ženskega spola imajo vozne ugodnosti do poroke. Po dovršenem 18. letu ne pripadajo vozne ugodnosti otrokom, ako imajo mesečno več dohodkov kot 500 Din, ženi in njenim otrokom ne pripada vozna ugod-

volilna okrožja in določi volilna mesta na ta način, da bo lahko vsak član mogel izvrševati svojo najprimitivnejšo pravico, t. j. da voli.

Proti temu odloku Vam je prosta pritožba na Kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, katero bi bilo vložiti, kolekovano s kolkom 20 Din, potem te uprave policije v roku 15 dni po vročitvi tega odloka.

Zvezarski generali imajo sedaj priliko, da izdelajo nov generalštabni načrt za prepotrebno zmago po vzorcu znanih volitev v Nabavljalno zadrugo, ker bi bilo res sramotno za ogromno zvezarsko armado, ako bi pretpela poraz od nasprotnika, ki mu je odvzeto vse orožje in se mora boriti le z golimi rokami.

sedem dni, ki se ne morejo podaljšati. Pravico na uputnice imajo:

1. Delavci, ki stanujejo izven službenega mesta, do oddaljenosti 30 km. V utemeljenih primerih se sme izdati s predhodnim odobrenjem direkcije uputnico do največ 60 km.

2. Delavci, ki gredo na delo izven službenega mesta.

3. Priložnostni delavci, ki so zaposleni pri vzdrževanju proge in stanujejo izven službenega mesta, dobe vsakih 14 dni uputnico radi preskrbe hrane in izmenjave perila.

Kdo ima pravico na režijsko vožnjo?

1. Aktivni uradniki, uradniški pripravniki, zvaniki in služitelji.

2. Kontraktualni uradniki, dnevničarji ter kvalificirani, polkvalificirani in navadni fizični delavci.

3. Upokojeni uradniki, zvaniki in služitelji, če imajo najmanj pet let železniške službe. Ta omejitev ne velja za one, ki jim je bila priznana nezgoda v službi, kakor tudi ne za one upokojence, ki so že doslej imeli pravico na režijsko vožnjo.

4. Upokojeni delavci, če so bili v železniški službi najmanj 12 let, ki se računajo za pokojnino. Ta omejitev ne velja za one, ki dobivajo rento, odnosno ki jim je bilo priznanih 10 let pribitka vsled nezgode v službi.

5. Rodbinski člani vseh, ki so navedeni pod točkami 1., 2., 3. in 4.

6. Vdove in otroci umrlih uslužbencev, če prejemajo pokojnino in če bi dotični uslužbenec, po katerem prejemajo pokojnino, imel pravico na vozne ugodnosti, ako bi bil ob smrti upokojen. Ta omejitev pa ne velja za vdove in otroke onih uslužbencev in delavcev, ki so se v službi ponesrečili ter jim je priznan pribitek 10 let. Režijsko vožnjo dobe uslužbeneci in rodbinski člani le na podlagi ukoričenih legitimacij.

Kdaj ima uslužbenec odnosno rodbinski član pravico na legitimacijo?

1. Aktivni uradniki, pripravniki, zvaniki, služitelji, kontraktualni uradniki, dnevničarji in delavci dobe legitimacije s črnimi platnicami.

2. Upokojenci (nastavljeni in delavci) ter rentniki in njih rodbinski člani dobe ukoričene legitimacije z rumenimi platnicami.

3. Rodbinski člani aktivnih nastavljenecv, dnevničarjev in delavcev pa dobe ukoričene legitimacije z rdečimi platnicami.

4. Železniški zdravniki in njih rodbinski člani pa dobe ukoričene legitimacije z zelenimi platnicami.

5. Oni uslužbeneci, ki nimajo pravice na režijsko vožnjo, pač pa imajo pravico na temporerne karte, dobe listne legitimacije.

Uradniki, uradniški pripravniki, zvaniki, služitelji ter upokojeni nastavljeni in upokojeni delavci in njih rodbinski člani imajo pravico na legitimacijo takoj ob nastopu službe, odnosno ob upokojitvi.

Kontraktualni uradniki in dnevničarji in njih rodbinski člani dobe legitimacijo po enoletni neprekinjeni službi.

Delavci in njih rodbinski člani pa po triletni neprekinjeni službi.

Kakšne ugodnosti imam na podlagi legitimacije?

Aktivni uslužbeneci in delavci ter njih rodbinski člani imajo pravico na neumejeno stevilo režijskih potovanj.

Upokojenci in njih rodbinski člani pa imajo do 60 km pravico na neomejeno režijsko vožnjo, preko 60 km pa samo na 48 potovanj po režijski ceni letno. Za ta potovanja bodo priloženi legitimacijam posebni vložki.

Proste vozovnice za privatna potovanja.

Na tri proste karte letno imajo pravico:

1. Aktivni uradniki, uradniški pripravniki, zvaniki in služitelji ter njih rodbinski člani.

2. Upokojeni uradniki, zvaniki in služitelji, ako so imeli najmanj 5 let aktivne železniške zslužbe ter njih rodbinski člani. Omejitev petih let ne velja

Zvečer pred žehto pa namakajte s praškom za namakanje Radost peric

za one, ki so se v službi ponesrečili in jim je priznan pribitek za odmero pokojnine.

3. Upokojeni delavci, če imajo najmanj 12 let vračunljivih za pokojnino in njih rodbinski člani. Omejitev dvanajstih let ne velja za one, ki so se v službi ponesrečili in jim je priznan pribitek za odmero pokojnine.

4. Kontraktualni uradniki, dnevničarji in delavci ter njih rodbinski člani po treh letih neprekinjene službe.

Na dve prosti karti letno imajo pravico: Kontraktualni uradniki, dnevničarji in delavci ter njih rodbinski člani po enem letu neprekinjene službe.

Na eno prosto karto letno imajo pravico: Kontraktualni uradniki, dnevničarji in delavci ter njih rodbinski člani po šestih mesecih neprekinjene službe.

Temporerne karte

Aktivni uslužbeneci, ki imajo pravico na ukoričeno legitimacijo in z odobrenjem stanujejo največ 30 km daleč od službenega mesta, dobe stalne letne brezplačne karte za vožnjo v službo.

Temporerne karte za dijake in vajence

Aktivni uslužbeneci in upokojenci, ki imajo pravico na ukoričeno legitimacijo, dobe za svoje otroke, dokler imajo ti pravico na legitimacijo, temporerne karte, ako redno hodijo v šolo ali se uče obrti, odnosno trgovine v drugem kraju. Te karte izda Direkcija na podlagi potrdila šolske oblasti v rednem šolanju, odnosno potrdila občine o učenju obrti.

Prevoz pohištva.

Pravico na brezplačen prevoz svojega pohištva dobe:

1. Uradniki, pripravniki, zvaniki in služitelji pri nastopu službe (od starega do novega službovanja) in to v roku šestih mesecev po nastavitvi. Poleg tega imajo isti pravico na brezplačen prevoz pohištva do kraja, kjer ga žele shraniti, ako podajo ostavko na službo radi nastopa kadrovske službe, če so bili na železnici najmanj šest mesecev.

2. Aktivni nastavljeni, če so bili premeščeni po službeni potrebi ali na prošnjo ter delavci, ki so premeščeni po službeni potrebi v roku šest mesecev od premestitve.

3. Upokojeni nastavljeni in delavci v roku enega leta od dneva razširitve do kraja, kjer se žele stalno naseliti. Nastavljeni morajo imeti 10, delavci pa 12 let službe. Ta omejitev ne velja za primer priznane nezgode v službi.

4. Aktivni uradniki, pripravniki, zvaniki in služitelji za primer poroke in to največ mesec dni pred in najkasneje mesec dni po poroki.

5. Rodbine umrlih nastavljenecv in stalnih delavcev v roku enega leta od dneva smrti družinskega poglavarja.

Oženjeni uradniki (odnosno za primer smrti njih družine) dobe nakaznico do največ 5000 kg in dva vagona, vsi ostali uslužbeneci in njih rodbinski člani pa največ 3000 kg in en vagon. Pri premestitvi po službeni potrebi imajo oženjeni uslužbeneci pravico do brezplačnega prevoza premoga in drv, ki ga lahko prevozijo v posebnem vagonu, ako ga ne morejo prepeljati skupno s pohištvo. Vendar zgube v tem primeru za dotično leto vozne ugodnosti za prevoz.

Prevoz živil.

Uslužbeneci, ki so zaposleni v krajih, kjer se težko dobi živila, imajo pravico dnevno na brezplačen prevoz posode do bližnjega trga in živil nazaj do največ 10 kg. Kraje, za katere velja ta ugodnost, odredi železniška direkcija. Oženjeni uslužbeneci imajo parvico na brezplačen prevoz do 3 l mleka dnevno. Oženjeni uslužbeneci imajo pravico na še na sledeče ugodnosti za prevoz živil:

Mesečno enkrat na prevoz posode do 10 kg do bližnjega mesta ter prevoz živil do 50 kg iz bližnjih tržnih mest.

V času od 1. IX. do 31. III. imajo oženjeni uslužbeneci pravico na brezplačen prevoz živil in prazne posode in sicer posode do 50 kg, živil do 450 kg, za kar dobe največ 5 uputnic. V teh mesecih pa imajo pravice na ugodnost brezplačnega prevoza do 50 kg živil mesečno.

Prevoz premoga in drv.

Aktivni uslužbeneci in delavci imajo pravico na prevoz premoga in drv proti plačilu 10% normalne tarife in sicer: Oženjeni uradniki do 5000 kg drv in do 3000 kg premoga.

Te količine se zamorejo menjati s tem, da se računa 2000 kg drv za 1000 kg premoga ali obratno, vendar skupna količina drv ne sme presežati 10000 kg, premoga pa ne 5000 kg.

Ostali oženjeni uslužbeneci in delavci do 3000 kg drv in 1500 kg premoga z možnostjo enake zamenjave kot pri uradnikih, vendar skupna količina drv ne sme presežati 5000 kg, premoga pa 2500 kg.

Samski uslužbeneci 1000 kg drv in 2000 kg premoga ali samo 2000 kg drv ali samo 1000 kg premoga.

Uradniki imajo pravico na to ugodnost takoj po postavitvi, uradniški pripravniki, zvaniki in služitelji po enem letu, vsi ostali po treh letih neprekinjene službe.

Iste vozne ugodnosti uživajo tudi upokojenci ter njih rodbinski člani, pod pogojem, da so imeli najmanj 20 let državne, a od tega najmanj 15 let železniške službe.

Prevoz stavbenega materiala.

Oženjeni aktivni uradniki, pripravniki, zvaniki, služitelji in stalni delavci, ki nimajo lastne hiše, zamorejo dobiti prevoz stavbenega materiala za hišo, ki jo grade za lastno uporabo, proti plačilu 10% normalne tarife.

To vozno ugodnost dobe samo enkrat v toku službovanja.

Prošnji za prevoz materiala je priložiti sledeče priloge: Proračun, načrt s skico zgradbe, ki mora biti overjen od pristojne gradbene oblasti, izjavo prisilca, overjeno od službenega načelnika,

Zdravo da ste hrabri borci!

Povodom penzionisanja drugova Plešnika i Klokočovnika

Željeznička služba je od sviju služba najnapornija i najodgovornija. Naporna je, jer baratanje sa lokomotivom i raznovrsnim kolima ne može uopće biti nenaporno, a odgovorna je, jer su željezničarima uvijek povjereni tuđa imovina i životi: željezničari ne bdiju samo nad milijardskom imovinom same željeznice, nego i nad imovinom i životima privatnika, koji su se željeznici povjerali. I kolikogod su razna tehnička pomagala, s kojima se postiže veća sigurnost u toj službi, savršena, ljudska radna snaga, umna i fizička, koju u tu službu unose željezničari, glavna je osnovica imovne i životne sigurnosti željeznici povjerene imovine i života. Da nema maksimalnih napora i osjećaja odgovornosti sa strane željezničara, željeznica ne bi bila ono što je: **najsigurnije prevozno sredstvo!** Efikasnost željezničkog saobraćaja postignuta je samo pod cijenu najvećih napora; napora, koji su jednaki reskiranju vlastitih života. Stotine i stotine mrtvih željezničarskih glava, koja padaju u službi, dokaz su za to.

Napornost i odgovornost željezničarske službe mi smo uvijek duboko poštovali. Težina te službe davala nam je i još uvijek nam daje podstrek u naporima, da bi se že-

ljezničke službenike pravilno cijenilo i čovječanski nagradjivalo.

Obzirom na velike napore, koje željezničari u svojoj službi moraju da podnesu, i velike opasnosti, s kojima se u toj službi susreću, malo je željezničara, koji dožive t. zv. pun rok svoje službe. Većina ih podlegne prije: jedni ostave zdrobljene kosti medju odbijačima, drugi podlegnu tuberkulozi, želučanim čirevima itd. Oni pak koji pored svih nedaća i opasnosti ipak dožive i »pun rok« svoje službe, vredni su naročite pažnje i priznanja. Zapravo treba im čestitati na sreći (ne zato što će biti sretni pod stare dane, već što su iz milijon nevolja i opasnosti ipak iznijeli živu glavu).

Tu sreću doživjeli su i naši drugovi **Plešnik i Klokočovnik**, kandidateri stanica Zagreb g. k. **Mi im na toj sreći iskreno i drugarski čestitamo.** Oni su iznijeli živu glavu ne samo iz željezničke službe, nego i iz četrdesetogodišnje borbe za pravilnu ocjenu i čovječansku nagradu željezničkih službenika. Opasnosti te borbe nisu bile male. Bile su jednake onima željezničke službe. Oba ta naša veterana zaslužuju, da im se na odlasku u »stanje mira« čvrsto stisne desnica, reče im se hvala i poželi još puno godina života! **Ps.**

U radionici drž. željeznice u Zagrebu pitanje premija je opet na dnevnom redu

Nije tome dugo, kada smo u našem »Željezničaru« konstatovali grubo kršenje propisa sa strane uprave radionice, kada se je skidalo akordne cijene pojedinim poslovima bez komisija koje predviđja rad. pravilnik i preko kojih bi se moglo stručnjački ustanoviti ono vrijeme, koje je faktično potrebno za izradu stanovitog rada. Radnici su protiv takovog rada protestovali, žalili se i molili su da se sa tim vječitim snižavanjem njihovih prinadležnosti i oduzimanjem njihovih prava već jednom prestane, jer da im nakon svih sustega i onako ništa ne ostane za održanje života i prehranjivanje njihovih obitelji. Sve to nije pomoglo i ono, što je uprava odlučila, to je i provela, a za utjehu radnicima dato je obećanje, da se više neće snižavati cijene vremenima, a radnici neka malo više potegnu kod posla, pa će imati veći procenat na uštedjenom vremenu i moći zaradjivati

još više nego do sada. Radnici, i ako u većini gladni, povukli su, dali iz sebe maksimum snage, samo da bi nadoknadili ono što su sa sniženjem akordnih cijena izgubili, ali nakon tih izvjava dolazi uprava sa tvrdnjom, da je količina izvršenih radova pala i ako se procenat izplaćenih premija stalno povećava, pa ako će tako ići dalje morati će se opet pristupiti revidiranju cijena. I na tome otpočelo se raditi po nekim skupinama. Kako vidimo, jedva su radnici pregoreli jedan napad na svoje interese, već je u toku drugi, koji će ih još više pogoditi.

Nije samo ova metoda sa snižavanjem premija, koju smo napred naveli, a koju uprava sa uspjehom provodi: ne, to je premalo; izumilo se još nešto nova o čemu su se radnici uvjerali već pri zaključku mjeseca rujna, kada su doznali, da im je od uštedenog vremena u prošlom mjesecu oduzeto 7—30%, a kada su

da se obveže stanovati z družino v dotični hiši in da hiše ne bo prodal brez dovoljenja Ministrstva, v nasprotnem slučaju pa plača razliko do normalne voznine.

Takse, veljavnost kart in vozni razred.

Za ukoričeno legitimacijo se plača Din 10.—

Za listno legitimacijo Din 2.—

Za prosto karto I. razreda Din 6.—

Za prosto karto II. razreda Din 4.—

Za prosto karto III. razreda Din 2.—

Za tempor. karte I. razr. Din 30.—

« « « II. « « 20.—

« « « III. « « 10.—

Proste karte in razne uputnice za prevoz živil itd. veljajo tri mesece. Zamorejo se enkrat prolongirati za nadaljne tri mesece, vendar se mora zaprositi prolongacijo pred potekom veljavnosti karte. Uradniki od VI. grupe navzgor imajo I. razred, ostali uradniki in uradniški pripravniki II. razred, zvančniki, služitelji in delavci pa III. razred.

Upokojenec pripada oni razred, ki jim je pripadal na dan upokojitve, rodbinski člani pa imajo pravico na oni razred kot glavlar družine.

Prosto vozovnico za brzovlak dobe uradniki in njih rodbinski člani za najmanj 100 km, nad 100 km pa samo v slučaju smrti, boleznj, potovanja v inozemstvo ali ugodnejših vez pri prestopu na drugo progo. Aktivni in upokojeni zvančniki, služitelji, delavci, dnevničarji in rodbinski člani pa dobe prosto karto

za brzovlak samo za vožnjo nad 400 km. Za izgubo legitimacije, vložka, proste karte in raznih uputnic se mora plačati Din 50.— za objavo razveljavljenja istih. Ako se izgubi vložek, se ne dobi novega v dotičnem letu.

Ostale vozne ugodnosti.

Pravilnik predvideva še ugodnosti za čebelarje, ki so člani železničarskih čebelarskih zadrug. Ti imajo pravico na brezplačen prevoz čebel do 200 km, preko 200 km pa plačajo 10% normalne cene. Poleg tega imajo pravico, da jim panje prevažajo od postaje do mesta paše z drezinami.

Člani Nabavljajnih zadrug imajo pravico enkrat mesečno na brezplačen prevoz posode do sedeža zadruge ali njene filijale in živil nazaj do svojega stanovanja. Za posodo do 35 kg, za živila do 180 kg mesečno.

To so glavne določbe pravilnika, ki so, kot smo že uvodoma omenili, zelo nejasne. Kaj pomaga, če ima pravilnik tolmačenje, kdo je uslužbenec, če pa v nadaljnjem odstavku dotično tolmačenje postavlja na glavo. Kaj je sedaj z rentniki? Kaj je z delavci, ki so bili upokojeni po starih predpisih že po 8 ali 10 letih? Itd. itd.

Pravilnik, ki je bil sestavljen po večletnih skušnjah, bi moral biti res jasan in točen, sedanji pravilnik pa ravno tega nima in bo povzročil nešteto nepotrebnih intervencij, predstavk in tolačenj. Morda pa je nekomu ravno to potrebno, da »izvojuje po ceni uspehe«?

pitali zašto, doznali su, da je to učinjeno zato, što je polugodišnji budžet prekoračen; ali reklo se i to, da to nije izgubljeno, jer su doznake preregistrirane i to će se radnicima isplatiti u slijedećem mjesecu. Mi razumijemo, da je za upravu to jednostavna stvar, ali radnici imaju čisto drugo mišljenje i oni znadu, da ono — što su oni zaradili u jednom mjesecu, a ne dobiju isplaćeno — je za njih izgubljeno, a da je to tako — oni to znadu iz iskustva.

Skrajnje je vrijeme, da se sa tom praksom, koju je uprava radionice uvela kao pravilo, prestane, jer ono, što se radi sa strane uprave radionice na stalnom pogoršanju materialnog položaja radnika, ne služi dobru za nikoga, a najmanje je to interes države kao poslodavca, koja ima razloga, da radnik bude zadovoljan. Potrebno bi bilo, da o tome povedu računa i mjerodavni u Beogradu.

Radnik.

Zadružni pokret

I činovnici su nezadovoljni radom sadanje uprave naše konzumne zadruge u Zagrebu. U svojem »Glasniku« za mjesec oktobar 1936. oni traže razjašnjenje polugodišnje bilance, koju je uprava pribila na zid bez ikakvog komentara. Radi interesantnosti stava naših drugova činovnika donosimo izvadke iz njihovog članka pod naslovom:

Polugodišnja bilanca Konzumne zadruge.

»Prema propisima zadružnih pravila dužna je uprava svake zadruge sastaviti polugodišnju bilancu i izložiti svojim zadrugarima na uvid.

Ove godine smo dosta dugo čekali na polugodišnju bilancu Konzumne zadruge, koja je tek koncem rujna izvješena u zadružnim prodavaonicama. Razlog ovog zakašnjenja nije nam poznat, valjda je uprava bila na ferijama ili je trebalo bilancu dobro »navučti«, pa je zato uslijedilo ovo zakašnjenje. Objavljenu bilancu ne možemo analizirati, jer nije popraćena nikakvim komentarom. Objavljene su suhe cifre i koliko smo mogli saznati, zarada je ista kao i prošle godine unatoč tome, što je promet pao za jedan milijon dinara, a režija je povećana za preko sto hiljada dinara.

Nama laicima nije jasno kako je mogla zarada kraj tako jakog prometa i povećane režije biti isto tolika kao i lani. Zato bi nam trebalo znati, na kojoj je bazi sastavljena bilanca 30. VI. 1935, a na kojoj 30. VI. 1936. Iz čega se sastoji čista zarada? (Najveći dio iz kamata, koje plaćaju zadrugari nakon prekoračenog roka otplate od 6 mjeseci — Din 120 hiljada). Kakova je kalkulacija robe? Da li je procenat isti kao i lani, ili je trebalo procenat povećati s obzirom na pad prometa i povećane režije? Da li je bilanca zadruge bolješavana? Sigurno je, da su fondovi više opterećeni, kao lani samo zato da se prikaže ljepša bilanca. A kome to treba. Valjda upravi? Mi znamo napore Jugoslovanskih nacionalnih željezničara koji nisu štediti svoje fondove za održavanje stanaka i predkonferencija, da ugraju ponovno svoje najbolje članove u zadružnu upravu. Pa se je valjda

trebalo pokazati pred članstvom U. J. N. Ž. B., kako su zbilja dobri zadrugari i trgovci.

Zadrugari traže čisto računsko stanje, a ne politiku jedne organizacije. Treba znati zašto promet u zadruzi katastrofalno pada? Zašto zadrugar ne troši više u zadruzi? Prosječno jedan zadrugar ne potroši više mjesečno od Din 150 u svojoj zadruzi. Nešto ne valja! Režijski troškovi su za ovo polugodište za Din sto hiljada veći nego prošle godine. Zašto? Slavilo se je na račun zadrugara. Slavila se je tridesetogodišnjica, koja sa današnjom zadrugom ima jako malo veze. Štampa se je jubilarni broj Zadružnog vjesnika koji košta zadrugu oko 40.000 Din. Uprava je priredila skupe bankete. Slavilo se je, ali bez članstva. Slavila je uprava uz asistenciju policijske zadruge bez sudjelovanja članstva. Čudna proslava zar ne? Ova proslava zadrugare košta oko sto hiljada dinara, a moguće i više. Dobro nam ide, mi imamo pa možemo i potrošiti.

Režije su preopterećene, a ipak pojedini odbornici primaju honorare za vrijeme odsustva i bolesti. Odbornik V. dva mjeseca je na bolovanju u bolnici i na moru, pa je za vrijeme dok nije vršio odborničke dužnosti primio honorar od hiljadu i šeststotina dinara. Odbornik P. premješten u drugu direkciju nije iz poznatih nam razloga razriješen od odborničke dužnosti oko tri mjeseca, za koje je vrijeme bio i teško bolestan, pa prema tome nije ni mogao sudjelovati u zadružnom radu, a ipak je za ta tri mjeseca isplatio uprava honorar od dvije hiljade četrstotine dinara.

Ovakove pojedinosti ne mogu se doduše vidjeti iz izvještaja upravnog odbora, ali i to spada u »polugodišnju bilancu rada« sadanjeg upravnog odbora. Druga polovina poslovne godine će donijeti moguće još bolje »rezultate«.

Daleko smo od toga, da protiv zadruge vodimo kakvu akciju, ali bi o zadruzi trebao u prvom redu misliti upravni odbor, koji će morati polagati račune članstvu.

Novi Pravilnik o povlasticama na vožnju

Odredbe u pogledu godišnjih besplatnih karata za službena putovanja, kao i u pogledu nadležnosti za izdavanje stalnih karata ostale su iste, kao u prijašnjem Pravilniku. Značajne promjene su međutim unesene kod odredaba za izdavanje besplatnih karata za pojedina putovanja. Dok je prijašnji Pravilnik davao pravo na besplatnu kartu samo kod postavljenja činovnika, činovničkog pripravnika, zvančnika i služitelja, novi Pravilnik ovo pravo daje svim službenicima dakle i radnicima iz čl. 6 Pravilnika o radnicima. Unesena je kod ovih odredaba i jedna novost: prije su se karte izdavale »do mjesta ili od mjesta službovanja«, sada je dodatkom »odnosno odobrenog stanovanja« ispunjena velika praznina, jer se više ne će praviti pitanje, da li relacija može glasiti samo za mjesto službovanja, makar ono nije ujedno mjesto stanovanja.

Uputnice za besplatnu vožnju radnika izdavale su se samo radnicima, koji su služili duže od 3 mjeseca i to do 30 km. Za veću udaljenost no najviše do 50 km smjele su se izdavati uputnice samo onim radnicima, koji su ujedno članovi Penzionog fonda. Novi Pravilnik je uklonio anomaliju, da su se članovima Penzionog fonda davale uputnice za veću udaljenosti (kao da je članstvo fonda u bilo kakvoj vezi s mjestom stanovanja službenika) te dozvoljava svim radnicima bez obzira na vrijeme službe i članstvo Penzionog fonda izdavanje uputnica od mjesta stanovanja do mjesta rada, ukoliko udaljenost nije veća od 30 km. Međutim i preko te udaljenosti pa do 60 km može dati odobrenje za izdavanje uputnica oblasna direkcija. Nema sumnje, da je time u mnogome olakšan položaj radnika, koji su prisiljeni stanovati

izvan mjesta rada, a koji su zbog većih udaljenosti za koje se nije uopće davalo odobrenja stanovali odvojeno od porodice, što su kraj slabih zarada neki veoma teško podnosili. Dozvoljeno je također izdavanje uputnica i povremenim radnicima radi snabdjevanja hranom i preobukom svakih 14 dana. I ovom odredbom je riješeno jedno goruće pitanje radnika.

Neke važnije izmjene su unesene kod prava na prevoz pokućstva. Na prevoz pokućstva besplatno imaju pravo kod stupanja u službu: činovnici, činovnički pripravnici, zvančnici i služitelji, i to svi u roku od 6 mjeseci od dana postavljenja. Kod premještenja imaju pravo na besplatan prevoz pokućstva: službenici po molbi ili po potrebi službe i radnici ali samo po potrebi službe. Ona odredba doslovno glasi: »službenici pri premještanju bilo po potrebi službe, ili po molbi i to u roku od 6 mjeseci od dana premještanja. Isto ovo pravo uživaju radnici pri premještanju po potrebi službe.«

Prevoz pokućstva besplatno se odobrava i radi napuštanja službe zbog otluženja kadrovskog roka, radi penzionisanja, pri udaji odn. ženidbi, po smrti stariješine porodice i pri otpustu iz službe. Pri otpustu iz službe, ako isti nije uslijedio zbog kazne, prijašnji Pravilnik je davao besplatan prevoz pokućstva samo činovnicima, činovničkim pripravnicima, zvančnicima i služiteljima, i to u roku od 3 mjeseci poslije razriješenja dužnosti. Novi Pravilnik daje istu povlasticu i radnicima, a svima je produžio rok na 1 godinu od dana razriješenja. Što se pak tiče težine za koju je besplatan prevoz odobren tu je učinjena temeljna promjena te imade pravo do sledeće težine: činovnik oženjen 5.000 kg, a sve ostalo osoblje do 3.000 kg.

Prijašnji Pravilnik je govoril posebno o oženjenim, a posebno o neoženjenim službenicima. Novi medijim odredjuje u čl. 17-2 kakove povlastice imaju oženjeni činovnici, a kakove svi službenici. Pod izrazom »svi ostali službenici« se moraju razumjeti ne samo ostali oženjeni službenici osim činovnika, nego i neoženjeni. Inače ne bi bilo razumljivo za što su izostavljene odredbe za neoženjene službenike iz starog Pravilnika. Odiše razumljiva ovakva stilizacija nije.

Prevoz živežnih namirnica je bila najosjetljivija tačka prijašnjeg Pravilnika, koja je činila mnoge poteškoće u praksi uslijed veoma loše stilizacije odnosnih odredaba. Novi Pravilnik je tu mnogo toga ras-

čistio. Dok je stari Pravilnik govorio o »nenaseljenim mjestima« i o prevozu živežnih namirnica do »obližnjih mjesta«, novi je to izmijenio te govori o »krajevima, gdje je snabdjevanje živežom otežano«, i o prevozu do obližnjih »tržnih mjesta«. Baš ove na oko neznatne izmjene najbolje dokazuju, koliko treba paziti na svaku riječ, kod donošenja novih pravilnika. Sa ove dvije riječi: »krajevi« i »tržna« je sve jasno. U odredjivanju tržišnih mjesta (a ne kao do sada nenaseljenih mjesta) odlučivat će mjesto Generalne direkcije Oblasna direkcija. Opet jedan slučaj, gdje je nadležnost prenjeta na niže organe. Tabelarnim pregledom ćemo najbolje razjasniti razlike između starog i novog Pravilnika:

	Pasivni krajevi		Ostali krajevi	
	prije	sada	prije	sada
dnevno	10 kg	10 kg	—	—
mjeseč.	50 kg + 10 kg	50 kg + 10 kg	25 kg + 5 kg	50 kg + 10 kg
godišnje	—	450 kg + 50 kg	450 kg + 50 kg	450 kg + 50 kg

Primjedba: Prva broika se odnosi na namirnice, druga na ambalažu. Prevoz zimnice prije u IX—XII. mjesecu, sada od 1. IX. do 31. III. te se u mjesecima, kada se koristi povlastica za prevoz zimnice, ne može koristiti »mjesečna povlastica«.

Ovdje valja spomenuti jednu novu odredbu po kojoj službenici, članovi konzumnih zadruga imaju pravo jedamputa mjesečno na besplatan prevoz živežnih namirnica

i praznih sudova od sjedišta zadruge do mjesta službovanja i to za živežne namirnice do 180 kg težine, a ambalaže 35 kg. Ovi službenici ne smiju se koristiti povlasticom za svagdanij i za mjesečni dovoz namirnica. Ova povlastica je mnogo povoljnija.

Za podvoz uglja i drva su ovakove odredbe:

	Prije		Sada	
	drva ili uglja	drva ili uglja	drva ili uglja	drva i uglja
činovnik oženjen . . .	10.000	5.000	10.000	5.000
činovnik neoženjen . . .	2.000	1.000	2.000	1.000
činovnik priprav. oženj. . .	10.000	5.000	5.000	2.500
činovnik priprav. neoženj. . .	2.000	1.000	2.000	1.000
ostali oženjeni	5.000	2.500	5.000	2.500
ostali neoženjeni	1.000	500	2.000	1.000

U istom članu je ispravljena opet jedna kardinalna grješka prijašnjeg Pravilnika. Taj Pravilnik je određivao da se povlasticom za prevoz drva mogu služiti: činovnički pripravnici, kontraktualni činovnici i dnevničari poslije jedne godine službe, a ostali (dakle zvaničnici i služitelji) poslije 3 godine službe. Sadašnji Pravilnik je stao na ispravne stanovište te određuje: činovnički pripravnici, zvaničnici i služitelji poslije jedne godine, a ostali poslije 3 godine službe. Iz ovakove promjene razumljivo je, da će jedni službenici nešto dobiti, a drugi izgubiti ukoliko nemaju određeni broj godi-

na. Izostala je također odredba starog Pravilnika da se smije za prevoz drva odn. ugljena izdavati godišnje samo jedna uputnica. Novi Pravilnik mjesto toga određuje, da se pošiljka prevoze u najmanjim tovarima od 5.000 kg. Kako se ovo ima razumjeti: da li oni koji imaju pravo na manje količine se moraju udruživati?

Za prevoz materijala za građenje je bila prije povlastica od 20%, sada se plaća samo 10% redovne vozarine. Odobrenje je prije davala Generalna direkcija, sada ju daje Oblasna direkcija.

Prema »Glasniku« UŽČ.

Vodstvo Nabavljalne zadruge čaka na uspeh svojega advokata

O zadnjem obćnem zboru Nabavljalne zadruge smo pisali u zadnjih številkah »Železničarja« ter objavili razsodbu Okrožnega in Apelacijskega sodišča v Ljubljani, ki je ugodilo pritožbi zadrugarjev ter razveljavilo sklepe, sprejete po gotovem diktatu na obćnem zboru. Pričakovali smo, da bo vodstvo zadruge uvidelo svoje napake in sklicalo nov obćni zbor ob prisotnosti članstva ter odredilo razpravo o vseh predlogih, ki so jih stavili delegati. Vendar odbor vztraja na svojem stališču ter ima denar za advokate samo, da bi se izvlekel iz neljubega položaja. Člani akcijskega odbora Zadrugne liste so naslovili septembra na upravni odbor zadruge sledeći dopis:

S sklepom opr. stev. Zadr. VII 143-45 je Okrožno sodišče v Ljubljani razveljavilo sklepe obćnega zbora Nabavljalne zadruge k točkam 5 in 6 dnevnega reda ter sklep, da članom, ki niso delegati, ni dovoljeno prisostvovati obćnemu zboru in je tudi Apelacijsko sodišče zavrnilo tozadeven rekurz pozivno na § 39-3 Zakona o zadrugah državnih uslužbencev.

Da se ugodí odločitvi sodišča, bi bilo potrebno sklicati izreden obćni zbor zadruge, na katerega bi se moralo:

Pripustiti dostop tudi članom, ki niso delegati ter dopustiti razpravljanje o zadnjih delegatskih volitvah in o nerednosti v bivši zadrugni mesariji.

Proti sklepom tega obćnega zbora, v kolikor bi ne bili skladni z zadrugnimi pravili, bi imel potem vsak član zadruge pravico pritožbe na Okrožno sodišče. Glede na način izvedbe zadnjih delegatskih volitev se bojimo, da izredni obćni zbor ne bo sposoben povsem objektivno presojati gori navedenih pritožb. Zato predlagamo, da se razpišejo delegatske volitve in to na način, da se bodo mogle izvršiti čimbolj nepristransko, tako da bo izid volitev skladen z dejanskim razpoloženjem članstva.

Da ne bi morala zadrugne zadeve reševati vedno in vedno le sodišča, tem-

več da obravnavajo zadrugna vprašanja zadrugarji sami, apeliramo na zadrugno zavest in čit pravičnosti upravnega odbora ter pričakujemo, da bodo gornji predlogi vzeti objektivno v pretres in da bodo brez pritiska lojalno izvršeni. Kolikor smo mogli razvideti iz izjav upravnega odbora ob zadnjih delegatskih volitvah, vodstvo zadruge ne želi, da se vodijo brezobzirne borbe za vpliv v zadrugi. To tudi sami noćemo, želimo le, da pridobivajo vpogled v poslovanje zadruge čim širši krogi članstva.

Zato prosimo, da se nam sporoči, v koliko namerava upravni odbor zadruge naše na sodnem sklepu temeljoće predloge vpoštovati.

Ako bi do navedenega dne ne dobili nikakega odgovora ali ako bo odgovor negativen, bomo apelirali na članstvo zadruge, da samo pokrene izvršitev sodnega sklepa. V tem primeru odklanjamo vsako odgovornost za nova vznemirjenja članstva.

Na to vlogo je ostalo vodstvo Nabavljalne zadruge trdno pri svojem načrtu. Saj imajo advokate, denar je tudi na razpolago in pravijo, da bodo čakali do konćnega sodnega sklepa najvišje sodne instance. Njihov odgovor se glasi:

V smislu vloge z dne 5. septembra t. l., podpisane od Vas in še 13tih drugih članov zadruge v zadevi razpisa delegatskih volitev, naslavljam na Vas svoj odgovor, s katerim sporoćamo, da v zadrugni zadevi pritožb zadrugnikov in delegatov Radovana Ogrinca in Blaža Korošca proti sklepom obćnega zbora z dne 19. aprila 1936 da danes zadruga še ni prejela odločitve stola sedmorice v Zagrebu. Ker dokončni sodni sklep še ni stvorjen, zadruga ne more upoštovati stavljenih predlogov.

Tako zadeva Nabavljalne zadruge še ne bo kmalu stavljen z dnevnega reda ter bo še razburjala članstvo, kar gotovo ni v korist zadrugi sami, čeprav morda konvenira posameznim zezarjem, ki sede v vodstvu, od katerega se nikakor ne morejo loćiti, ker ga smatrajo za svojo domeno.

Volitve v »Podporno društvo železniških uslužbencev in upokoјencev v Ljubljani«

»Tovariši, naša dolžnost je, da 11. oktobra t. l. ponovno in sedaj že četrtič dokažemo, da je moć nacionalnih železničarjev zdaleka večja od onih, ki bi hoteli zaslužniti našega železničarja.«

Res navduševalec poziv, še bolj navduševalec kot so ga avstrijski kurati govorili maršbataljonom, predno so šli na fronto, so naslovili zvezarski generali na svojo armado. Serijo zmag v delavski pokojninski fond, Nabavljano zadrugo in bolniško blagajno je treba nadaljevati. Vsa sredstva so dovoljena. Kaj za to, če se s takimi zmagami peća kasneje sodišče in jih mora razveljavljati, kaj za to, če mora gotovo zmagozbrisi iz evidence nadzorna oblast, ker je ugotovila, da se je zmagovalec posluževal nedovoljenih sredstev! Zmaga je zmaga! Kaj za to, če še vedno grozeće stoji v Mariboru član te zmagovalne armade, ki ima v rokah dokazni materijal, kako se je priborila zmaga pri volitvah v bolniško blagajno ravno v mariborski delavnici?! Res ukrepi dotičnih, ki so to zmago omogoćili, po zakonu disciplinsko še niso zastarani, vendar zvezarski generali poznajo svojega sovražnika in vedo, da ne bo njih »slepih orodij« spravljal v neprilike z ovadbo, ker računa z nedolžnimi družinami. Pa zadosti uvoda, saj gospodje ga bodo razumeli. Na zdajnem obćnem zboru ljubljanskega podpornega društva je dobila zvezarska gospoda, ki v tem društvu vedri in oblaci, dobro klofuto. Od 108 delegatov je glasovalo za razrešeno le 27. To nikako ne gre in gospodje so takoj naredili načrt, kako dobiti nove delegate in si zasigurati na obćnem zboru vsaj 90% zaupnico.

Dne 21. septembra je odbor društva podpisal razglas o volitvah, vendar ker živimo v dobi tehnike in novih odkritij — je urednik »Zadrugarja« že naprej vedel za besedilo in ga objavil v »Zadrugarju« od 20. septembra.

Čemu v Ljubljani 5 volišć, kjer lahko povsod, izvzemeš in enem, zmagajo oni, ki so zezarjem trn v peti. Zakaj ne bi bilo le eno volišće, kamor naj se pritegne četrt ljubljanske direkcije ter še zagrebška in sarajevska. Zaupnik bo že vedel, komu naj glasovnice dostavi, ostali za volitve sploh ne boćo vedeli in tako bode zvezarska armada z razvitimi zastavami priborila 41 delegatov.

Zakaj bi pisali v razglasu, kdo bo delil glasovnice, kdaj in kje. Zvezarski člani bodo že obveščeni, kje dobe glasovnice, odnosno jih bodo dobili dostavljene, »na papirju razpuščeni savez železničarjev . . . internacionalni elementi itd.« pa naj letajo okoli. Milijonsko premoženje podpornega društva mora ostati v zvezarskih rokah, ker le zezarji so se izkazali kaj dobri gospodarji.

Članstvo podpornega društva pa po nekod le ni akceptiralo zvezarskega stališća ter je n. pr. na ljubljanskem članskem zborovanju ugotovilo:

1. Da so bile volitve delegatov razpisane le s prilogo v »Zadrugarju« tako, da večina članstva o razpisu volitev sploh ni bila obveščena.

2. Da pa je bil o volitvah na nepojasnjen način obvešćen del članstva, ki pripada Udruženju jugoslovanskih nacionalnih železničarjev, ki so vedeli za število delegatov in razdelitev okrožij predno je izšel razglas. Tako je ta organizacija edina lahko sestavila kandidatne liste, kar je bilo vsem drugim organizacijam onemogoćeno z ozirom na razsežnost volilnih okrožij, ki se raztezajo celo na 700 km daleć.

3. V razglasu ni navedeno, ali se vrše volitve po poroćnem ali po većinskem sistemu.

4. Vodstvo društva je brez vsake potrebe združilo doslej samostojnih 5 ljubljanskih volišć v eno samo, ki šteje nad 4000 volilcev, kar je bilo edino v interesu »Udruženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev«, da dobi s to združitvijo vseh 41 delegatov tega okrožja in zavlada nad podpornim društvom brez vsake kontrole.

5. Isti ukrep je naredilo s petimi mariborskimi volišći, ki so združeni sedaj v eno volišće z nad 4100 člani.

6. Glasom razpisa ima razdeliti članom glasovnice zaupnik proti podpisu ter je nemogoće, da bi zaupnik poleg svoje službe le v prostem času mogel v osmih dneh razdeliti 4000 glasovnic med volilce, ki so oddaljeni od njega po 100 in celo nad 600 km.

7. Že pri dosedanjih manjših okrožjih so se pri volitvah izvršile velike nepravilnosti, di je morala poseći vmes celo oblast in je volitve n. pr. na 20. volišće v Mariboru razveljavila. (Odlök Uprave policije II pov. No. 1-150-13 od 28. avgusta 1934.) Pri ponovnih volitvah dne 28. julija 1935 so se vršile še večje nepravilnosti, vendar tozadevna pritožba od Uprave policije v Ljubljani doslej še ni rešena.

Na podlagi teh ugotovitev je najodloćneje protestiralo proti sedanjemu načinu razpisa volitev ter izigravanju osnovnih pravic članstva ter zahtevalo:

1. Da se že razpisane volitve odgode do konca novembra 1936, ker itak traja mandat sedanjih delegatov do konca leta 1936.

2. Da društveni odbor na novo razdeli volilna okrožja na ta način, da v ljubljanski direkciji vzame za podlago službene edinice in da tvori vsaka edinic, kjer je vsaj 200 članov in članic, samostojno volišće. Le one edinice, ki bi imele manj članstva, se združijo z najbližjo odgovarjajoće edinic.

3. Da se izvrše volitve po poroćnem sistemu, ker plaćujejo vsi člani enake prispevke ter morajo imeti poleg enakih dolžnosti tudi enake pravice.

Ukrep po 1. in 2. bo omogoćil, da se bodo glasovnice dejansko razdelile vsem članom in se bo volitev lahko udeležil skoraj sleherni član osebno in ne bo raznih nedovoljnih vplivov ali celo izrabljanja službenega položaja v korist ene ali druge skupine.

4. Vsi navzoći so apelirali na Kr. bansko upravo, da v interesu nad 10 tisoć članov kot nadzorna politična oblast poseže vmes ter odredi razveljavljenje dosedanjih volilnih priprav ter naloži društvenemu odboru, da ugodí zahtevi članstva pod 1., 2. in 3.

Na članih ljubljanskega podpornega društva je, da z zvezarskimi metodami enkrat za vselej obraćunajo in če bo oblast volitve odgodila, ukrenejo vse potrebno, da sestavijo kandidatne liste za nove volitve, iztrgajo vodstvo društva iz zvezarskih rok in izvolijo novo vodstvo neoziraje se na organizacijsko pripadnost, katero bo delalo le za interese društvenih članov.

Zaupniki — pozor!

Še pred 1. novembrom 1936 izide obićajni

ŽELEZNIČARSKI KOLEDAR

na katerega smo Vas opozorili že v zadnji številki.

Cena koledarju bo le Din 8.— kljub temu, da je koledar obširnejši kot lani in vsebuje najtoćnejša navodila v vseh zadevah, ki interesirajo železničarja, aktivnega ali upokoјenega, nastavljenega ali delavca. V njem bodo objavljeni tudi najnovejši predpisi spremenjenih pravilnikov. Koledar izide v omejeni nakladi ter naj vsi zaupniki, ki ga doslej še niso naroćili, takoj javijo, koliko izvodov koledarja naj dostavimo.

Opozorite vse železičarje, da ne bi kupovali manj vrednih koledarjev za dražjo ceno, če bi slučajno preje izšli, kakor bo izšel naš koledar, da ne bi bili s tem oškodovani.

Koledar izide samo v slovenskem jeziku, kar bo dobrodošlo vsem železničarjem v ljubljanski železniški direkciji, ker odpade hrvaški del koledarja, ki je bil marsikomu nerazumljiv.

Naslov za naroćila je: »Ujedinjeni Železničar«, Ljubljana, pošt. pred. 280.

Konzorcij »Ujedinjeni Železničar«.

V naše hiše
za naš denar
le res domaće praške
»ADRIA«.